

KONINKRIJK BELGIE.
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 8e juni 1982 door de Gemeenschapsminister van Cultuur verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over :

- 1) een ontwerp van besluit van de Vlaamse Executieve "tot bepaling van de verdeling der kosten voor werken aan beschermde monumenten andere dan gebouwen bestemd voor een erkende eredienst, seminaries en pastorieën",
- 2) een ontwerp van decreet "tot bekrachtiging door de Vlaamse Raad van voormeld besluit van de Vlaamse Executieve",

heeft de 11e juni 1982 het volgend advies gegeven :

Ingevolge de opgelegde korte termijn wordt het advies beperkt tot de hiernavolgende opmerkingen.

I. ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Gelijktijdig wordt om advies gevraagd over :

- a) een ontwerp van besluit, zonder opschrift, van de Vlaamse Executieve dat betrekking heeft op de verdeling van de kosten voor werken aan beschermde monumenten andere dan gebouwen bestemd voor een erkende eredienst, seminaries en pastorieën;
- b) een ontwerp van decreet, eveneens zonder opschrift, tot bekrachtiging van het ontwerp van besluit dat onder a) is omschreven.

2. Ofschoon het thans gevolgde procédé enige verantwoording kan vinden in het bepaalde in artikel 11, § 8, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten naar luid waarvan "voor de toepassing van de subsidieregeling van het Rijk, zoals bepaald in artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, (...) de Minister binnen zes maanden na de inwerkingtreding van onderhavig decreet, een koninklijk besluit ter bekrachtiging aan de Cultuurraad (voor)-legt", houdt het - zoals door de Raad van State al in zijn adviezen L. 13.665/1 van 5 augustus 1980 en L. 14.572/1 van 19 maart 1982 omtrent dezelfde aangelegenheid is opgemerkt - een grondige afwijking in van de wijze waarop de decreetgever zijn normatieve bevoegdheid uitoefent.

.../...

In de vermelde adviezen heeft de Raad van State omstandig uitgeweid over de wordingsgeschiedenis van artikel 11, § 8, van het decreet van 3 maart 1976 en over de bezwaren tegen het bekrachtigingsprocédé ten aanzien van de regelen welke de bescherming van de ideologische en filosofische minderheden betreffen. Die bezwaren moeten als hier opnieuw geschreven worden beschouwd. Indien de Vlaamse Executieve desalniettemin aan het bekrachtigingsprocédé de voorkeur geeft, mag erop worden geattenteerd, enerzijds dat de Vlaamse Raad zijn recht van onderzoek en amendering ten aanzien van alle in beide ontwerpen vervatte bepalingen ten volle behoudt, anderzijds dat die bepalingen onderworpen blijven aan de regels vastgesteld in de artikelen 4, 5 en 6 van de wet van 3 juli 1971 ter voorkoming van elke discriminatie om ideologische en filosofische redenen en in de artikelen 10 en 11 van de cultuурpactwet van 16 juli 1973.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP-BESLUIT.

1. Het ontwerp-besluit moet worden voorzien van een opschrift.

In de aanhef zijn de verwijzingen naar de wet van 9 augustus 1980 en naar de besluiten van 18 januari 1982 en 28 januari 1982 overbodig; zij mogen worden weggelaten. Wel moet melding worden gemaakt van het voorgeschreven begrotingsakkoord en van de voordragende Gemeenschapsminister.

2. In de korte tijd die hem is gelaten, heeft de Raad van State niet kunnen nagaan of de indeling van de bepa-

.../...

lingen van hoofdstuk II sluitend is. Nu eens wordt de overheid die de werken laat uitvoeren als criterium aangewend (afdeling 1), dan weer wordt van de eigenaar uitgegaan (afdelingen 2 en 4); verder worden in afdeling 3 "monumenten die onder rechtstreekse bescherming van het Rijk geplaatst zijn" bedoeld zonder dat in andere afdelingen de wisselwerking met dit begrip nagekomen is. In afdeling 4 worden de beschermde monumenten bedoeld welke toebehoren aan particulieren of privé-instellingen. Het al dan niet opleveren van een huurwaarde door het monument en het al dan niet openstaan voor het publiek van het monument worden eveneens als criteria gehanteerd. De Vlaamse Executieve zal moeten nagaan of die indeling kan worden aangehouden.

3. In artikel 8 van het ontwerp is niet duidelijk wat met de woorden "behoudens het bepaalde in artikel 17" is bedoeld. Indien de Vlaamse Executieve daarmee wil zeggen dat voor de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk II de Nationale Landmaatschappij, de Nationale Maatschappij voor de huisvesting en de door deze erkende maatschappijen gelijkgesteld worden met de lokale openbare besturen, ware dit beter met zoveel woorden gesteld onder afdeling 1 van dat hoofdstuk.

Nog met betrekking tot artikel 8 van het ontwerp is het klaar dat de Vlaamse Gemeenschap aan het Rijk, het Gewest of onder deze ressorterende instellingen geen verplichtingen kan opleggen. Dat lijkt ook de bedoeling van het ontwerp niet te zijn. Het ware dan ook beter het artikel op die wijze te stellen dat van het toepassingsgebied van de regeling worden

.../...

uitgesloten de monumenten die eigendom zijn van de publiek-rechtelijke rechtspersonen welke daarna worden opgesomd.

Een zelfde opmerking is van overeenkomstige toepassing op het bepaalde in artikel 9 van het ontwerp.

4. In artikel 11, § 1, van het ontwerp leze men in de inleidende zin "De socio-culturele verenigingen of stichtingen, hierna te noemen de verenigingen, moeten ...".

5. Volgens het bepaalde in artikel 11, § 1, g, van het ontwerp moeten de socio-culturele verenigingen of stichtingen om voor de subsidieregeling in aanmerking te komen aan de volgende voorwaarde voldoen :

"Bij elke vereniging is er een vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap geaccrediteerd als afgevaardigde van de bevoegde Gemeenschapsminister. De leidende ambtenaar van de Rijksdienst voor monumenten- en landschapszorg neemt deze functie van ambtswege waar. Hij woont de vergaderingen bij van de algemene vergadering en van de raad van beheer en heeft daarin een raadgevende stem. Hij is vrijgesteld van lidgeld.

Hij beschikt over een vetorecht betreffende de beslissingen van de raad van beheer die betrekking hebben op de toepassing van onderhavig besluit. Wanneer hij zijn veto stelt wordt de getroffen beslissing tijdelijk geschorst. In dit geval roept hij de algemene vergadering in spoedzitting bijeen binnen een termijn van tien werkdagen. Binnen dezelfde termijn stelt hij de bevoegde Gemeenschapsminister hiervan in kennis.

De algemene vergadering bekrachtigt of verwerpt de beslissing van de raad van beheer tijdens haar eerstvolgende zitting".

.../...

Het is duidelijk dat de Vlaamse Executieve aan de wet van 7 augustus 1931 of aan enige andere wet niet de bevoegdheid ontleent om hetzij de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend te wijzigen, hetzij om dienomtrent aanvullende regels vast te stellen, hetzij om bepalingen uit te vaardigen waarbij afbreuk wordt gedaan aan de autonomie waarop de verenigingen zonder winst oogmerk en de stichtingen krachtens de wet van 27 juni 1921 aanspraak hebben.

Wel kan het toestaan van subsidies afhankelijk worden gesteld van een verbintenis vanwege de vereniging of de stichting waarbij deze toestaat dat een ambtenaar de algemene vergaderingen en de raden van beheer, respectievelijk de vergaderingen van de beheerders bijwoont wanneer over het monument dat hun toebehoort of over daaraan uit te voeren werken wordt beslist. Daaruit kan evenwel niet volgen dat de ambtenaar lid wordt van de vereniging of van een harer organen of handelingen kan stellen welke aan de voorzitter van de vereniging of aan het beheersorgaan van de vereniging of de stichting toekomen of enig vetorecht kan uitoefenen. Hoogstens kan worden bedongen dat de tenuitvoerlegging van de beslissing van de algemene vergadering of van het bevoegde orgaan omtrent het behoud of de restauratie van het monument waarbij de aanwending van subsidies betrokken is, bijvoorbeeld aan het akkoord van de Vlaamse Executieve of van diens gedelegeerde dient te worden voorgelegd.

.../...

De besproken bepaling is dan ook aan een grondige herziening toe.

6. Artikel 16 van het ontwerp voorziet in een afwijking, bij individueel besluit van de Vlaamse Executieve, van de percentages in de verdeling der kosten.

Een zulkdanige afwijking, welke niet gepaard gaat met de toepassing van enig criterium, brengt de rechtszekerheid in het gedrang door de toepassing van een regeling te doen afhangen van het goedvinden van bepaalde instanties. Indien een zulkdanige afwijking zich in bijzondere omstandigheden zou opdringen, zou zij het voorwerp van een gemotiveerd besluit dienen uit te maken.

7. Gelet op het bepaalde in artikel 21 van het ontwerp dient in artikel 22 het woord "ingetrokken" vervangen te worden door "opgeheven". Uit artikel 21 volgt voorts dat het in artikel 22 opgeheven besluit van 5 juni 1981, in de perken als in het ontwerp gesteld, impliciet in de bekrachtigingsregeling wordt opgenomen.

III. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP-DECREET.

1. Het ontwerp-decreet moet worden voorzien van een opschrift.

De begeleidende toelichting moet worden opgesteld in een vorm die voor een memorie van toelichting gebruikelijk is. De toelichting moet uiteraard worden uitgebreid tot de

.../...

inhoud van het ontwerp-besluit dat ter bekrachtiging wordt voorgelegd. Indien dat besluit vooraf niet wordt gepubliceerd, zal het in bijlage bij het ontwerp-decreet moeten gevoegd worden.

In de aanhef van het indieningsbesluit mogen de verwijzingen naar de wet van 8 augustus 1980, naar de besluiten van 18 januari 1982 en 28 januari 1982 en naar het advies van de Raad van State als overbodig worden weggelaten. Wel moet melding gemaakt worden van het voorgeschreven begrotingsakkoord en van de voordragende Gemeenschapsminister.

2. In artikel 2 van het ontwerp zal het ontwerp-besluit met zijn juist opschrift dienen te worden vermeld.

De kamer was samengesteld uit

de Heren : H. ADRIAENS, voorzitter,
H. COREMANS, staatsraden,
Gh. TACQ,
Mevrouw : M. BENARD, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. DE COENE,
auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

M. BENARD.

H. ADRIAENS.